

Udskriftsdato: 20. december 2025

2016/1 BTL 125 (Gældende)

Betænkning over Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (Indførelse af prioriteret sideordnet opstilling)

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget

(Indførelse af prioriteret sideordnet opstilling)

[af Susanne Eilersen (DF) m.fl.]

1. Ændringsforslag

Økonomi- og indenrigsministeren har stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 26. januar 2017 og var til 1. behandling den 30. marts 2017. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Social-, Indenrigs- og Børneudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Økonomi- og indenrigsministeren har efter 1. behandling sendt lovforslaget i høring og orienteret udvalget herom den 31. marts 2017. Den 15. maj 2017 sendte økonomi- og indenrigsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Åbent ekspertmøde

Udvalget har den 27. april 2017 afholdt et åbent ekspertmøde i forbindelse med udvalgets behandling af lovforslaget.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets, Enhedslistens, Det Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Alternativets medlemmer af udvalget bemærker, at partierne med de nye muligheder kan beslutte at gøre brug af prioriteret sideordnet opstilling, og at listestemmerne i storkredsen ikke tilfalder nogen kandidat for partiet i storkredsen. Dermed åbnes der reelt op for, at man går fra fire til ti mulige opstillingsformer ved folketingsvalg. Lovforslagene (L 124 og L 125) har derfor også den konsekvens, at valgsystemet bliver endnu mere komplekst. Samtidig kan ændringerne af valgloven have en væsentlig betydning for demokratiet i praksis, herunder hvilke kandidater der vælges til Folketinget. Så væsentlige ændringer af valgloven bør derfor følges op af en evaluering. S, EL, RV, SF og ALT foreslår derfor en evaluering 5 år efter lovforslagets ikrafttrædelse. Evalueringen bør desuden forholde sig til behovet for en forenkling af de gældende opstillingsformer.

Efter eksperthøringen indkaldt af udvalget den 27. april 2017 med deltagelse af Jørgen Elklit, professor ved Aarhus Universitet, Asbjørn Skjæveland, lektor ved Aarhus Universitet, Kasper Møller Hansen, professor ved Københavns Universitet, og Rune Stubager, professor ved Aarhus Universitet, er det S, EL, RV, SF og ALT's vurdering, at lovforslagene er fagligt og sagligt funderede. Det er samtidig væsentligt at sikre, at valgloven og opstilling af kandidater ikke bliver for kompliceret. Konsekvensen heraf vil være, at vælgerne får svært ved at gennemskue, hvilken opstillingsform de enkelte partier anvender, og dermed, hvad der skal til, for at de enkelte partiers kandidater kan opnå valg.

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af økonomi- og indenrigsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1

1) I den under *nr. 1* foreslåede ændring af § 40 udgår i *stk. 2* »3 og«.
[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 2]

2) I den under *nr. 1* foreslåede ændring af § 40 udgår *stk. 3*.
Det foreslåede *stk. 4* bliver herefter *stk. 3*, og i rykningsklausulen ændres »*stk. 5 og 6*« til: »*stk. 4 og 5*«.
[Ophævelse af sideordnet opstilling med nominering]

3) I den under *nr. 1* foreslåede ændring af § 40 ændres i *stk. 4, 1. pkt.*, »§ 41, *stk. 3*« til: »§ 41, *stk. 2*«.
[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 4]

4) *Nr. 2 og 3* udgår, og i stedet indsættes:

»2. § 41, *stk. 2*, affattes således:

»*Stk. 2*. Inden for de frister, der er anført i *stk. 1*, kan et parti, der har sideordnet opstilling i en eller flere opstillingskredse, anmelde en prioriteret sideordnet opstilling i den eller de pågældende opstillingskredse.««

[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 2]

5) I det under *nr. 4* foreslåede § 42, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »§ 41, *stk. 3*« til: »§ 41, *stk. 2*«.
[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 4]

Til § 2

6) To steder ændres »1. juli 2017« til: »1. november 2017«.
[Ændring af ikrafttrædelsestidspunktet]

Bemærkninger

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den i ændringsforslag nr. 2 foreslåede ophævelse af den foreslåede indsættelse af § 40, *stk. 3*, i lov om valg til Folketinget i lovforslagets § 1, nr. 1. Med ændringsforslaget fjernes henvisningen til det stykke, der ophæves i ændringsforslag nr. 2.

Til nr. 2

Med ændringsforslaget ophæves den foreslåede bestemmelse i § 40, *stk. 3*, i lov om valg til Folketinget om sideordnet opstilling med nominering, idet opstillingsformen er mulig inden for rammerne af det foreslåede § 40, *stk. 4*, der bliver *stk. 3*. Det foreslåede § 40, *stk. 4*, der bliver *stk. 3*, går ud på, at partier,

der har sideordnet opstilling, kan anmelde, at storkredsens kandidater anføres i den af partiet prioriterede rækkefølge på stemmesedlen (prioriteret sideordnet opstilling).

Med vedtagelsen af ændringsforslaget vil partierne dermed stadig kunne anmelde, at kandidaterne i opstillingskredsen skal anføres alfabetisk med en bestemt kandidat anført først på stemmesedlen (nominering), idet det foreslåede stk. 4, der med ændringsforslaget bliver stk. 3, fastsætter, at et parti, der har sideordnet opstilling, kan anmelde, at storkredsens kandidater anføres i den af partiet prioriterede rækkefølge på stemmesedlen. En anmeldelse af nominering vil rent teknisk skulle ske, ved at den kandidat, partiet ønsker nomineret, anføres øverst i partiets angivelse af den af partiet prioriterede rækkefølge, og de øvrige kandidater, partiet ønsker opstillet, anføres alfabetisk i partiets angivelse af den af partiet prioriterede rækkefølge af kandidaterne.

Ændringsforslaget er begrundet i, at reglerne for opstilling af kandidater til folketingsvalg er særdeles omfattende. Med ændringsforslaget vil bestemmelserne om opstilling af kandidater i loven fremstå mere enkle, samtidig med at de eksisterende opstillingsformer og den med lovforslaget foreslåede opstillingsform bevares.

Til nr. 3

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den i ændringsforslag nr. 4 foreslåede affattelse af § 41, stk. 2, i lov om valg til Folketinget. Med ændringsforslaget erstattes henvisningen til den i lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede indsættelse af § 41, stk. 3, i lov om valg til Folketinget med en henvisning til den i ændringsforslag nr. 4 foreslåede affattelse af § 41, stk. 2, i lov om valg til Folketinget om fristerne for anmeldelse af prioriteret sideordnet opstilling.

Til nr. 4

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den i ændringsforslag nr. 2 foreslåede ophævelse af den foreslåede indsættelse af § 40, stk. 3, i lov om valg til Folketinget i lovforslagets § 1, nr. 1. Den gældende § 41, stk. 2, i lov om valg til Folketinget regulerer de frister, der gælder for at anmelde en nomineret kandidat i opstillingskredsene. Da ændringsforslag nr. 2 ophæver sideordnet opstilling med nominering, foreslås det, at bestemmelsen i § 41, stk. 2, i lov om valg til Folketinget, der fastsætter fristen for anmeldelse af den nævnte opstillingsform, erstattes af en bestemmelse, der fastsætter fristen for anmeldelse af storkredsens kandidater i den af partiet prioriterede rækkefølge på stemmesedlen (prioriteret sideordnet opstilling) efter den foreslåede indsættelse af § 40, stk. 4, i lov om valg til Folketinget i lovforslagets § 1, nr. 1. Den i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede indsættelse af § 40, stk. 4, i lov om valg til Folketinget bliver med ændringsforslag nr. 2 § 40, stk. 3.

Den i lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede indsættelse af § 41, stk. 3, om fristerne for anmeldelse af prioriteret sideordnet opstilling bliver således med ændringsforslaget erstattet med en ny affattelse af § 41, stk. 2, i lov om valg til Folketinget.

Anmeldelsen af prioriteret sideordnet opstilling bør ske inden for samme frist som den gældende bestemmelse i § 41, stk. 2, i lov om valg til Folketinget om anmeldelse af en nomineret kandidat ved sideordnet opstilling, dvs. kl. 12 10 dage før valgdagen og tidligst, når valget er udskrevet, jf. den gældende § 41, stk. 1, hvortil der henvises i den foreslåede bestemmelse.

Anmeldelsen af prioriteret sideordnet opstilling vil skulle ske skriftligt til anmeldelsesmyndigheden, jf. § 41, stk. 3, i lov om valg til Folketinget.

Til nr. 5

Der er tale om en konsekvensændring som følge af den i ændringsforslag nr. 4 foreslåede affattelse af § 41, stk. 2, i lov om valg til Folketinget. Med ændringsforslaget erstattes henvisningen til den i lovforslagets § 1, nr. 2, foreslåede indsættelse af § 41, stk. 3, i lov om valg til Folketinget med en henvisning til den i ændringsforslag nr. 4 foreslåede affattelse af § 41, stk. 2, i lov om valg til Folketinget om fristerne for anmeldelse af prioriteret sideordnet opstilling.

Til nr. 6

Med ændringsforslaget udskydes ikrafttrædelsestidspunktet fra den 1. juli 2017 til den 1. november 2017. Det foreslås med henblik på at sikre, at Danmarks Statistik og Statsforvaltningen har tilstrækkelig tid til at implementere loven i deres administrative systemer.

Karin Nødgaard (DF) nfm. Susanne Eilersen (DF) Karina Adsbøl (DF)

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Pernille Bendixen (DF) Morten Marinus (DF)

Jakob Engel-Schmidt (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V) Klaus Markussen (V)

Thomas Danielsen (V) Anni Matthiesen (V) Henrik Dahl (LA) Laura Lindahl (LA) Orla Østerby (KF)

Karen J. Klint (S) Erik Christensen (S) Orla Hav (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S)

Troels Ravn (S) fmd. Ane Halsboe-Jørgensen (S) Yildiz Akdogan (S) Finn Sørensen (EL)

Pernille Skipper (EL) Josephine Fock (ALT) Marianne Jelved (RV) Lotte Rod (RV) Trine Torp (SF)

Jacob Mark (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 125

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Orientering om høring over lovforslag, fra økonomi- og indenrigsministeren
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Program for åbent ekspertmøde om ændringer af valgloven
5	Præsentationer fra udvalgets åbne ekspertmøde 27/4-17 om ændringer af valgloven
6	Høringsnotat og høringssvar, fra økonomi- og indenrigsministeren
7	Ændringsforslag, fra økonomi- og indenrigsministeren
8	Revideret ændringsforslag, fra økonomi- og indenrigsministeren
9	1. udkast til betænkning